

Deu coses que hem après de l'Anuari Mèdia.cat

Sergi Picazo

Després de quatre anys coordinant l'Anuari Mèdia.cat, ha arribat l'hora d'aturar-nos, fer balanç de la feina feta i projectar-nos cap al futur. L'interès del lector ha estat, per a nosaltres, un èxit aquests darrers tres anys: 50.000 visites, 33.500 usuaris únics i 85.000 pàgines vistes creixent any rere any a la web; més de 13.000 descàrregues d'Internet; un miler de vendes de la versió en paper; centenars de presentacions arreu dels Països Catalans, i desenes d'entrevistes en ràdios, televisions i premsa. Els silencis han començat a trencar-se.

De tota aquesta apassionant experiència, n'hem extret 10 conclusions, i les volíem compartir amb vosaltres. Són 10 aprenentatges sobre el periodisme realment existent i sobre el periodisme que ens

agradaria fer.

Prou de queixar-nos: passem a l'acció!

Durant massa temps, els periodistes hem pecat d'immobilistes. Massa sovint ens hem queixat de la censura i de l'autocensura, però hem fet poc per superar-les. Amb l'Anuari, un grup de periodistes hem decidit agafar el toro per les banyes i fer periodisme sobre aquelles qüestions que considerem silenciades, marginades o menystingudes pels grans mitjans de comunicació del país. I sembla que la cosa interessa!

#EntreTotes

El finançament per fer possible l'Anuari ha vingut de manera molt majoritària del mateix lector a través del *crowdfunding*, un sistema de precompra o, si es vol, de subscripció popular basada simplement en la confiança en el periodisme crític i independent. En els últims tres anys, hem aconseguit donacions per valor de 26.685 euros i s'han obtingut 1.136 microdonacions a Verkami. Un 80% del finançament de l'Anuari prové del micromecenatge, i l'altre 20%, de les aportacions de les universitats, del Col·legi de Periodistes i de la venda en llibreries i en presentacions. Gràcies, doncs, per permetre'ns tirar-ho endavant. Aquest any hem aconseguit un nou rècord en el microfinançament al portal Verkami: 10.470 euros i 438 mecenes en 40 dies.

Aliances per enfortir el projecte

L'Anuari i l'experiència de Mèdia.cat han comptat des de bon inici amb el suport filantròpic i constant de la inversió estructural de la Fundació Catalunya en Mèdia.cat, cabdal per garantir-ne la continuïtat, i les aportacions del Col·legi de Periodistes i cinc facultats de periodisme dels Països Catalans (Autònoma, Pompeu Fabra, Ramon Llull, Vic i València) i l'Oficina de Premsa de la Universitat de Lleida. No solament contribueixen a enfortir econòmicament l'Anuari, sinó que ens projecten cap al món professional i acadèmic, ens fan més forts i amplifiquen la nostra feina. El projecte econòmic és, però, independent, sense lligams econòmics ni amb bancs ni amb grans empresaris.

Aprendre dels que en saben

L'Anuari no inventa res. Sempre hi ha referents, i cal tenir-los molt en compte i aprendre'n. En el nostre cas, el referent bàsic és Project Censored, que repassa cada any les *25 Notícies Més Censurades* des del 1976 als Estats Units. Alhora, seguim reivindicant que el millor periodisme és aquell que es fa als mitjans de comunicació. Els mitjans de comunicació ja en fan, de periodisme, i des de fa un centenar d'anys. Des dels *muckrakers* fins al *cas Watergate*; des d'Eugeni Xammar fins a Ramon Barnils passant per Montserrat Roig; des de Ryszard Kapuscinski fins a Anna Politkóvskaia; des de Manuel Vázquez Montalbán fins a la *Directa*... Els mitjans catalans, ràdios, *teles* i diaris, ja en fan de periodisme i, sovint, molt bon periodisme.

Que tornin els muckrakers

Si una cosa fa l'Anuari, és ficar el nas en temes que la majoria dels mitjans no tenen temps, voluntat o possibilitats d'explorar. El 1906, el president dels Estats Units, Theodore Roosevelt, va batejar com a *muckrakers* ('furgadors d'escombraries') un grup de periodistes de l'època que feia mesos que es dedicaven a denunciar públicament la corrupció política, l'explotació laboral, els abusos dels poders i, en definitiva, els draps bruts dels personatges més influents. Ens agrada aquesta filosofia.

Investigar, molestar, mirar allà on no mira ningú, destapar els silencis, parlar de temes tabú i donar veu a qui habitualment no en té.

Periodisme de dades? És que n'hi ha un altre?

No creiem en l'objectivitat, però sí en el rigor, la veracitat i les proves. Per això cada any intentem fer un exercici de periodisme de dades, que no és altra cosa que el periodisme que s'ha fet sempre: les millors investigacions i reportatges comencen en una resolució del DOGC o del BOE.

Donar veu a qui no en té

Els reportatges de l'Anuari tenen per norma contrastar la informació i que totes les parts en conflicte s'hi vegin representades. Però, pel fet de tractar-se d'un anuari sobre silencis mediàtics, tenim com a premissa apropar el micròfon i donar veu a col·lectius, entitats o sectors socials que estan infrarepresentats als mitjans de comunicació.

Visca el periodisme lent

Creiem que en el periodisme del segle XXI tot va massa ràpidament. I creiem que aquesta velocitat sovint fa que passem per alt coses importants. Així doncs, l'Anuari és una aposta pel periodisme lent. Som tan lents que només traïem una publicació l'any. Així tenim temps i espai per pensar, prendre distància, reflexionar i aprofundir.

Superar la fractura generacional

La participació d'estudiants de periodisme en l'Anuari és una de les grans virtuts del projecte. Ens permet superar la fractura generacional de la professió —especialment present a les redaccions— i dota l'Anuari d'una força, empena i punts de vista necessaris i vitals. Molts cops els col·laboradors més joves de l'Anuari són els que més s'impliquen en les investigacions. Els més grans ens hem de posar les piles!

Amb això no n'hi ha prou

La desena conclusió és probablement la més important. En volem més, perquè sabem que amb això no n'hi ha prou. Volem seguir, com diu el lema de l'Anuari d'enguany, #omplintelsbuits. Però no volem fer-ho només un cop l'any, sinó durant 365 dies. De forma professional i amb tota la intensitat que sigui necessària.

Aquesta és la nostra filosofia vital; aquests són els nostres objectius i el nostre compromís. El durem a la pràctica ben aviat i esperem que vulgueu ser partícips de l'aventura. Llarga vida al periodisme i llarga vida a l'Anuari Mèdia.cat.

Epíleg de l'[Anuari Media.cat Els Silencis Mediàtics de 2013](#), editat pel Grup de Periodistes Ramon Barnils. Escrit a quatre mans amb Roger Palà